

רע"פ 72/24 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 72/24

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים ב-ע"פ 6491-06-23 ו-עפ"ג 30668-06-23 מיום 11.12.2023 שניתן על ידי השופטים ר' וינוגרד, ש' ליבוביץ ו-ת' בר-אשר

בשם המבקש: עו"ד מיכאל עירוני

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט ר' וינוגרד, השופטת ש' ליבוביץ והשופטת ת' בר-אשר) ב-ע"פ 6491-06-23 ו-עפ"ג 30668-06-23 מיום 11.12.2023. בגדרו, נדחו ערעורי המבקש על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום (סגן הנשיא י' מינטקביץ) ב-ת"פ 42507-10-21 מימים 16.2.2023 ו-2.5.2023, בהתאמה (להלן: ההליך הראשון); ועל גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (השופטת ג' סקפה שפירא) ב-ת"פ 32578-07-18 מיום 29.5.2023 (להלן: ההליך השני).

עמוד 1

2. פסק הדין מושא בקשה זו עסק בשני הליכים שהדין בהם אוחד לבקשת המבקש.

במסגרת כתב האישום שהוגש נגד המבקש בהליך הראשון, יוחסו לו עבירות של התפרצות למקום מגורים בכוונה לבצע גניבה או פשע לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); ניסיון התפרצות למקום מגורים בכוונה לבצע גניבה או פשע לפי סעיפים 406(ב) ו-25 לחוק; קשירת קשר לעשות פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק; וגניבה לפי סעיף 384 לחוק. זאת, בין היתר, עקב התפרצותו של המבקש לדירה באזור מעלה אדומים (להלן: הדירה), וגניבתו ממנה תכשיטים, שעונים, מסמכים אישיים, סך של 80,000 ש"ח וסכום כסף נוסף במטבע חוץ.

לאחר ניהול הליך הוכחות, בית משפט השלום הרשיע את המבקש בעבירות אלה, למעט מעבירת ניסיון ההתפרצות. נקבע, כי מהמארג הראייתי אשר כולל בין השאר את צילומי מצלמת האבטחה מחדר המדרגות של הבניין שבו ממוקמת הדירה; את פלטי שיחות הטלפון של הדירה ושל המעורבים בפרשה; ואת שקרי המבקש בחקירתו במשטרה - עולה מעבר לספק סביר כי ביצע את העבירות שמיוחסות לו. עם זאת, מניסיון ההתפרצות המבקש זוכה כאמור מאחר שהוא "נבלע בעבירה המושלמת", כלשון בית משפט השלום. על רקע זה, נגזר על המבקש עונש של 32 חודשי מאסר בפועל, וכן הופעלו מאסרים מותנים שהושתו עליו בהליך קודם, כך שסך הכול נגזר על המבקש לרצות עונש של 41 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

3. כתב האישום שהוגש נגד המבקש בהליך השני מונה שני אישומים. על פי המתואר באישום הראשון, המבקש גנב ארנק שהיה מצוי בבניין משרדים בירושלים, והשתמש בכרטיס חיוב שהיה בתוכו. בגין כך, יוחסו לו עבירות של גניבה לפי סעיף 384 לחוק; גניבת כרטיס חיוב לפי סעיף 16(א) לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986 (להלן: חוק כרטיסי חיוב); הונאה בכרטיס חיוב לפי סעיף 17 רישא לחוק כרטיסי חיוב; והסגת גבול פלילית לפי סעיף 447(א) לחוק. על פי האישום השני, המבקש נתפס מחוץ לביתו חרף היותו נתון תחת מעצר בית מלא במועד זה. על כן, יוחסה למבקש עבירה של הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק.

בית משפט השלום הרשיע את המבקש בכלל העבירות שיוחסו לו על יסוד הודאתו. כמו כן, לבקשת המבקש, צורפו להליך זה שני תיקים נוספים - ת"פ 3547-11-18 ו-ת"פ 22615-12-15. במסגרתם, המבקש הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירות של התפרצות למקום שאינו מקום מגורים או תפילה וגניבה לפי סעיף 407(ב) לחוק; הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק; כניסה למקום מגורים או תפילה כדי לבצע עבירה בצוותא לפי סעיפים 406(א) ו-29(א) לחוק; וגניבה בצוותא לפי סעיפים 384 ו-29(א) לחוק. בעקבות זאת, ולאחר שבית משפט השלום ראה לחרוג לקולה ממתחמי הענישה שקבע לנוכח שיקולי שיקום, נגזר על המבקש עונש של 7 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, לצד הפעלת מאסרים מותנים בחופף, צו מבחן למשך 18 חודשים (להלן: צו המבחן) וענישה נלווית.

כשבעה חודשים לאחר שניתן גזר דין זה בעניינו, הוגש נגד המבקש כתב האישום במסגרת ההליך הראשון, שבעקבותיו הוחלט כי הוא ייעצר בפקודת אלקטרוני. אי לכך, עבודות השירות שהוטלו על המבקש הופסקו לפי הוראת סעיף 51ט לחוק, ובהתאם נקבע כי הוא יירצה את יתרת עונש המאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. כמו כן, בוטל צו המבחן וניתן גזר דין חדש בעניינו של המבקש שבו הושת עליו עונש של 18 חודשי מאסר בפועל, במצטבר לכל עונש אחר שנגזר עליו.

4. ערעור שהגיש המבקש לבית המשפט המחוזי, ושהופנה כאמור כלפי הכרעת הדין וגזר הדין בהליך הראשון,

וכלפי גזר הדין בהליך השני - נדחה.

אשר להליך הראשון, צוין תחילה כי המבקש תוקף בעיקר ממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית ושאינן הצדקה להתערב בהם בנסיבות העניין. נוסף לכך, נקבע כי בחינת מארג הראיות הנסיבתיות על ידי בית משפט השלום נעשתה בהתאם למבחנים שהותוו בפסיקה, ולא נמצא מקום להתערב במסקנה המפלילה שאליה הגיע. עוד נקבע כי טענות המבקש המתייחסות לסרטון שתיעדו במדרגות הבניין "אינן יכולות להישמע", לנוכח העובדה שהראיה הוגשה ללא הסתייגות במסגרת דיון לפי סעיף 144 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: החסד"פ).

אשר להליך השני, נקבע כי לא נפל פגם בכך שקצין המבחן לא ביקש להפקיע את צו המבחן מיוזמתו אלא הצטרף לבקשת המשיבה להפקעה; וכי בית משפט השלום רשאי היה לגזור על המבקש עונש מאסר בפועל בגין ביטול צו המבחן, למרות שהלה סיים לרצות את עונש המאסר בפועל חלף עבודות שירות.

לבסוף, הוחלט להקל מעט מעונשו של המבקש כך שהוא יעמוד על 50 חודשי מאסר בפועל, במקום 59 החודשים שנגזרו עליו בשני גזרי הדין יחדיו. זאת, לנוכח העונש המצטבר שהושת על המבקש; בהתחשב באי-ניכויים של ימי מעצר שריצה; ולמרות ששני גזרי הדין שניתנו בעניינו "נומקו היטב" לאחר שכלל טענות הצדדים נבחנו "בקפידה רבה".

5. מכאן הבקשה שלפניי. במסגרתה, המבקש משיג על הכרעת הדין בהליך הראשון, ולחלופין טוען כי יש להקל בעונש שנגזר עליו בהליך זה; וכן על חומרת העונש שהושת עליו בהליך השני. בתוך כך, המבקש טוען כי הרשעתו בהליך הראשון נסמכה על סרטון מצלמת האבטחה בבניין שבו בוצעה הפריצה, הגם שקבילותו כראיה לא הוכחה על ידי המשיבה, וזאת חרף התנגדות המבקש ולמרות שכתב האישום לא מונה עד מגיש לתמיכה בראיה זו. מכל מקום, נטען כי גם אם לא ייקבע שמדובר בראיה שאינה קבילה, על משקלה להיות "אפסי", בפרט משמדובר בתשתית ראייתית נסיבתית. ביחס לחומרת העונש, נטען, בין היתר, כי הערכאות קמא שגו הן בכך שלא נוכו מעונשו כחודשיים ימים שבהם שהה המבקש במעצר, הן בכך שלא נוכו ימי מאסר שריצה עקב הפקעת עבודות השירות.

6. לאחר שעיינתי בבקשה ובנימוקיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים נדירים בלבד, המעוררים סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטני של המבקש, כאשר מתעוררים בנסיבות העניין שיקולי צדק ייחודיים או כשנגרם עיוות דין (רע"פ 7901/23 אמסלם נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (7.4.2024)). הבקשה דנן אינה מעלה סוגיה עקרונית; אף לא מצאתי כי נגרם למבקש עיוות דין או כי מתעוררים בעניינו שיקולי צדק ייחודיים.

7. תחילה, איני מוצא כי נפלה טעות בהחלטת בית המשפט המחוזי להותיר על כנה את הרשעת המבקש בעבירות שיוחסו לו במסגרת ההליך הראשון. ההליך לפני בית משפט השלום התנהל בהתאם להוראות סעיף 144 לחסד"פ. סעיף זה, שעניינו הסכמה בדבר עובדות וראיות, משמש כאמצעי לקביעת יריעת המחלוקת בין הצדדים ולמיקוד ההליך בסוגיות הדרושות להכרעה בעניינו של הנאשם (ראו: ע"פ 5270/14 אולמרט נ' מדינת ישראל, פסקה

39 לפסק דינו של השופט ס' ג'ובראן (29.12.2015)). הסעיף אף מאפשר להגיש ראיות ללא עד שיעיד עליהן (ראו: יניב ואקי דיני ראיות כרך א 160-162 (2020)).

בעניינינו, בא-כוח המבקש נתן את הסכמתו להגשת כלל חומר הראיות "במקום חקירה ראשית", תוך ששמר על זכותו לחקירה נגדית של עדים - זכות שאותה מימש כשחקר נגדית את עדים 1, 2 ו-7. לצד זאת, המבקש לא ביקש לזמן עדים נוספים לעניין זה, ובחר להעלות את טענותיו בדבר אי-קבילות הצילומים רק בשלב הסיכומים - היינו לאחר שכבר נתחמה יריעת המחלוקת בין הצדדים, שלב בו אין מקום לחלוק על קבילות הראיה. טענות המבקש במסגרת הבקשה שלפני בדבר הסתייגויות שהעלה לפני בית משפט השלום אינן מגלות אחרת. משכך, אין הצדקה לשנות מהקביעה ביחס לקבילות הצילומים כראיה, לא כל שכן במסגרת בקשה למתן רשות ערעור.

8. כפי שלא מצאתי מקום להתערב במישור הקבילות של הצילומים לנוכח הסכמת המבקש, אף איני רואה הצדקה להתערב במישור משקלם הראייתי (על המשקל הראייתי של ראיות שהתקבלו בהסכמה ראו: יעקב קדמי על הראיות חלק רביעי 1820-1821 (מהדורה משולבת ומעודכנת 2009)). בית משפט השלום בחן את מארג הראיות הנסיבתיות בעניינו של המבקש, ועשה כן בזירות ובהתאם לכללים שנקבעו לעניין זה בהלכה הפסוקה (ראו, למשל: ע"פ 8957/21 קרא נ' מדינת ישראל, פסקאות 25-27 (22.5.2023)). משאלו הם פני הדברים, ובראי הכלל לפיו אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בממצאי עובדה ומהימנות, אשר מקבל משנה תוקף במסגרת "גלגול שלישי" (רע"פ 9013/23 חסין נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (14.1.2024)) - אין עילה לשנות מקביעת הערכאות קמא ביחס להרשעת המבקש במסגרת ההליך הראשון.

9. אשר לעונש שנגזר על המבקש, הלכה היא בקשת רשות ערעור על חומרת העונש שתקבל רק במקרים יוצאי דופן שבהם ניכרת סטייה מהותית ממדיניות הענישה הנוהגת (רע"פ 2782/24 מחפוף נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (3.4.2024)). בהינתן שרשרת המעשים שבה המבקש הורשע ועברו הפלילי המכביד - העונש שנגזר עליו הולם כראוי את נסיבות עניינו, כך שהבקשה דנן רחוקה מלעמוד ברף המחמיר להתערבות.

מעבר לכך, יצוין כי בית המשפט המחוזי אכן התחשב בימי המעצר שהמבקש ריצה, ועניין זה היה בין הטעמים שבגינם ראה להקל בעונש המאסר בפועל שנגזר עליו. בהקשר זה, ראוי להזכיר כי לנאשם אין זכות קנויה לניכוי ימי מעצרו וסוגיית ניכוי ימי המעצר נתונה לשיקול דעת בית המשפט (רע"פ 1854/24 טהה נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (4.4.2024)). עוד יובהר כי ימי המאסר שהמבקש ריצה הובאו בחשבון בגזירת עונשו. בית משפט השלום, במסגרת ההליך השני, אף ציין כי לעמדתו "ראוי היה לגזור על הנאשם [המבקש - י' א'] 36 חודשי מאסר בפועל. אלא שהמאשימה [המשיבה - י' א'] ביקשה לגזור עונש נמוך מזה (25 חודשים בניכוי שבעה חודשים שריצה חלק עבודות השירות, דהיינו 18 חודשי מאסר בפועל), ולא אחמיר עם הנאשם מעבר לעמדת המאשימה". משאלו הם פני הדברים, ברי כי לא נגרם למבקש עיוות דין.

10. נוכח כל האמור, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ח' בניסן התשפ"ד (16.4.2024).

שׁוֹפֵט
